provincie
Limburg

Provinciale Staten

Clustercode	FIN	**Uw kenmerk**	-
Ons kenmerk	DOC-00977843	**Maastricht**	15 september 2026
Bijlage(n)	2	**Verzonden**	15 september 2026

Onderwerp
G-26-023 Statenvoorstel inzake Najaarsrapportage 2026

Geachte Staten,

In de bijlage treft u het Statenvoorstel Najaarsrapportage 2026 aan. Deze Najaarsrapportage onderstreept opnieuw dat de Provincie Limburg beschikt over een solide financiële positie, die het mogelijk maakt om gericht te blijven investeren in de verdere ontwikkeling van onze regio.

Deze Najaarsrapportage biedt inzicht in de actuele financiële stand van zaken en maakt inzichtelijk dat voor de Provincie Limburg het jaar 2026 in belangrijke mate in het teken staat van uitvoering. In nauwe samenwerking met maatschappelijke, bestuurlijke en economische partners wordt gewerkt aan de verwezenlijking van de ambities uit het coalitieakkoord ‘Elke Limburger telt!’. De uitvoering van de door Provinciale Staten vastgestelde beleidskaders 2024-2027 verloopt over het algemeen conform planning. Daarmee biedt deze rapportage niet alleen inzicht in de voortgang, maar ook in de wijze waarop provinciaal beleid in de praktijk bijdraagt aan een sterke, wendbare en leefbare Limburgse samenleving.

De rapportage laat zien dat op uiteenlopende beleidsterreinen substantiële voortgang is geboekt. Zo zijn in het kader van de gebiedsgerichte wijken- en dorpenaanpak en de Leefbaarheidsakkoorden concrete samenwerkingsafspraken met gemeenten en andere partners tot stand gebracht, gericht op het versterken van leefbaarheid en sociale cohesie. Ook is met de volledige uitrol van Dal Vrij Limburg een belangrijke stap gezet in het bevorderen van vervoersarmoede en inclusieve mobiliteit. Daarnaast is de strategische positionering van Limburg in Den Haag en Brussel verder versterkt door middel van gerichte proposities op sociaal-maatschappelijk en economisch terrein. Eveneens dragen diverse subsidieregelingen en uitvoeringsgerichte initiatieven op het gebied van ondernemerschap, leefbaarheid en erfgoed op zichtbare wijze bij aan de realisatie van provinciale doelstellingen.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Tegelijkertijd onderstreept de Najaarsrapportage 2026 dat de uitvoering van provinciaal beleid in toenemende mate plaatsvindt in een complexe en dynamische context. Met name op het terrein van infrastructuur, vergunningverlening en de stikstofaanpak doen zich aanzienlijke uitvoeringsvraagstukken voor, mede als gevolg van personeelstekorten, toenemende regeldruk en afhankelijkheden van externe partners en rijksbeleid. Dit vereist een zorgvuldige prioritering van nieuwe ambities, met blijvende aandacht voor uitvoerbaarheid, bestuurlijke focus en financiële soliditeit. Vanuit die verantwoordelijkheid kiezen wij voor een gerichte inzet van middelen en capaciteit, zodat ambities niet alleen richtinggevend zijn, maar ook op verantwoorde wijze tot uitvoering kunnen worden gebracht.

Digitale Najaarsnota

De Najaarsnota 2026 is beschikbaar in digitale vorm en bereikbaar op het publicatieportaal van onze provincie via de link: https://limburg.begrotingsapp.nl/. Een andere mogelijkheid voor uw Staten is gebruik maken van de snelkoppeling op uw Ipad.
Naast het Statenvoorstel treft u een handleiding voor de technische schriftelijke vragenronde aan die eveneens digitaal verloopt.

Indien u aanvullende vragen heeft of behoefte heeft aan een technische toelichting, staat ons ambtelijk team vanzelfsprekend tot uw beschikking. Op dit publicatieportaal is tevens een nieuwe versie van de beleidsmonitor beschikbaar: de P&C-beleidsmonitor voor Limburg najaar 2026. Deze monitor biedt inzicht in de voortgang van onze maatschappelijke opgaven, doelstellingen en resultaten.

Gedeputeerde Staten van Limburg

voorzitter

secretaris

provincie
Limburg

Statenvoorstel

Financiën

Onderwerp	Statenvoorstel Najaarsrapportage 2026
G-nummer	G-26-023

Onderwerp
Najaarsrapportage 2026

Samenvatting

Het voorstel betreft de Najaarsrapportage 2026 van de provincie Limburg, waarmee tussentijds richting wordt gegeven aan het beleid, de realisatie van doelen en de inzet van financiële middelen gedurende begrotingsjaar 2026. De Najaarsrapportage is onderdeel van de planning- en control cyclus en maakt het mogelijk om tijdig bij te sturen op basis van ontwikkelingen, gewijzigde inzichten en signalen uit de praktijk. In de Najaarsrapportage worden de belangrijkste financiële- en beleidsmatige bijstellingen ten opzichte van de vastgestelde programmabegroting 2026 gepresenteerd.

De totale inzet aan nieuwe of aanvullende budgetten die wij aan de gewijzigde Programmabegroting 2026 toevoegen bedraagt in 2026 € 77,79 mln., bestaande uit € 4,26 mln. nieuwe eigen middelen, € 70,40 mln. aan nieuwe middelen derden en € 3,13 mln. aan overige posten.

Een deel van deze voorstellen valt buiten de door uw Staten vastgestelde financiële kaders. Deze voorstellen worden daarom expliciet aan uw Staten ter besluitvorming voorgelegd omdat deze uit het begrotingsresultaat worden gedekt. In totaal omvat het voorstel voor deze nieuwe financiële middelen bijna € 1,92 mln. in 2026, met een meerjarige (tot en met 2029) doorrekening tot bijna € 2,50 mln.

Na verwerking van deze voorstellen bieden wij u de ontwerp Najaarsrapportage 2026 structureel sluitend aan met een verwacht begrotingsresultaat van € 39,55 mln. Wij merken op dat er nog Statenvoorstellen onderhanden zijn die een claim op dit resultaat leggen.

Limburglaan 10
6229 GA Maastricht

Postbus 5700
6202 MA Maastricht

+31 43 389 99 99
www.limburg.nl

Voorstel

Provinciale Staten besluiten vast te stellen:
1. de Najaarsrapportage 2026 conform de volledige website https://limburg.begrotingsapp.nl/
2. de in de Najaarsrapportage 2026 opgenomen budgetvoorstellen ten laste van het meerjarige begrotingsresultaat:
    a. € 1.539.000 incidenteel voor faunaschade in de periode 2026-2029;
    b. € 500.000 incidenteel voor proceskosten Talentcharter 2035 in 2026;
    c. € 150.000 incidenteel in 2026 en € 60.000 per jaar structureel vanaf 2027 voor verwervingskosten grondaankopen;
    d. € 35.000 per jaar structureel structurele dekking vanaf 2027 voor de uitvoering van de Gewijzigde Motie 3270 Goossen c.s. inzake Limburg eert haar mijnverleden.
3. de 14e Begrotingswijziging 2026, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.
4. het investeringsbesluit, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.

Aanleiding en bestuurlijke context

De Najaarsrapportage is een essentieel document binnen de provinciale planning- en control cyclus en biedt Provinciale Staten en andere belanghebbenden een actueel inzicht in de voortgang van het beleid, de realisatie van doelen en de inzet van financiële middelen gedurende het lopende begrotingsjaar.
In de Najaarsrapportage 2026 worden de ontwikkelingen ten opzichte van de vastgestelde Programmabegroting 2026 in beeld gebracht. Eventuele financiële afwijkingen en faseringen, beleidsmatige aanpassingen en nieuwe inzichten worden hierin verwerkt op basis van de beleidskaders, eerdere Statenbesluiten en signalen uit de praktijk. Dit stelt Provinciale Staten in staat om tussentijds richting te geven, prioriteiten te wijzigen en bij te sturen waar nodig. Ook wordt de begroting hiermee geactualiseerd.

Door vaststelling van de Najaarsrapportage maken Provinciale Staten hun kaderstellende en controlerende rol concreet. De Najaarsrapportage vormt samen met andere planning- en control documenten een transparante basis voor verantwoording aan uw Staten, inwoners, bedrijven en maatschappelijke partners over de inzet van provinciale middelen en het behalen van beleidsdoelen.

Met uw Staten is afgesproken dat het Statenvoorstel, voorafgaand aan de PS-behandeling, wordt geagendeerd voor de gezamenlijke Statencommissies LEO en ESA. Ook vindt er een schriftelijke vragenronde plaats.

Bevoegdheid

Provinciale Staten stellen de Najaarsrapportage 2026 vast in lijn met de Financiële verordening 2026.

Beoogd resultaat

Vaststelling van de (ontwerp) Najaarsrapportage 2026 inclusief de nieuwe budgetvoorstellen ten laste van het begrotingsresultaat.

Argumenten

1. **De Najaarsrapportage 2026 vaststellen**
   1.1. De Najaarsrapportage is zowel beleidsmatig als financieel gebaseerd op de beleidskaders.
   De beoogde doelen en resultaten zijn afgeleid uit de vigerende, door PS vastgestelde beleidskaders, inclusief aangenomen amendementen en moties. De doelindicatoren zijn gebaseerd op het bestuurlijk vastgestelde indicatorenplan en de nota van wijzigingen.
   1.2. Voor de uitvoering van het bestaande beleid in 2026 zijn bestemmingsreserves en nieuwe middelen derden ingezet.
   In het financiële kader van de begroting en in de financiële toelichtingen bij de programma's is dit nader toegelicht. De inzet conform voorstel is verwerkt en nader toegelicht in deze Najaarsrapportage 2026 middels de 14e Begrotingswijziging 2026.
   1.3. *Inzet van het begrotingsresultaat is nodig.*
   Daar waar actuele ontwikkelingen nieuwe budgetruimte vragen is eerst gekeken of er binnen de huidige programmareserves nog ruimte aanwezig is. Voor de voorstellen, zoals opgenomen in beslispunt 2 a t/m c en verwerkt in de rapportage, is geen ruimte in deze reserves beschikbaar en wordt het begrotingsresultaat als dekkingsmiddel ingezet.
   1.4. De financiële positie is gezond. Er is voldoende financiële ruimte voor de voorstellen uit het begrotingsresultaat.
   De Najaarsrapportage 2026 is structureel sluitend en ligt ter vaststelling voor met een begroot resultaat van € 39,55 mln. Ook de meerjarenraming is structureel sluitend en is verwerkt in de Programmabegroting 2027 en verder. Er is voldoende weerstandsvermogen en er is sprake van ruime onbenutte belastingcapaciteit (€ 89,1 mln. in 2026).
   1.5. Vanuit financieel perspectief wordt voldaan aan wet- en regelgeving.
   De Najaarsrapportage is opgesteld op basis van het BBV en op dezelfde wijze opgebouwd als de begroting, bestaande uit een programmaplan en de financiële begroting.

2. **De in de Najaarsrapportage 2026 opgenomen budgetvoorstellen ten laste van het begrotingsresultaat 2026-2029**
   Onze argumenten inzake de in de Najaarsrapportage 2026 verwerkte budgetvoorstellen worden onderstaand per beslispunt nader uitgewerkt.

2a. € 1.539.000 incidenteel voor faunaschade in de periode 2026-2029

Faunabeheer valt onder programma 1 Perspectief van het landelijk gebied, product 1.1.1 Natuur, biodiversiteit en fauna van de programmabegroting 2026 en is opgenomen in het Beleidskader Perspectief voor het Landelijk Gebied.
In de afgelopen jaren zijn de kosten met betrekking tot faunaschade fors opgelopen. Tussen 2019 en 2024 zijn deze kosten in Limburg meer dan verdubbeld. Als gevolg van de jaarlijks stijgende kosten voor deze uitkeringen is er een begroot tekort ontstaan van € 1.200.000. In zowel het Limburgs Natuurprogramma 2023-2030 als het beleidskader Perspectief voor het landelijk gebied 2024-2027 wordt aandacht besteed aan de stijgende kosten van schade door wilde dieren. Ook zijn hierover meermaals vragen gesteld door uw Staten via de P&C cyclus. In de beleidskaders is opgenomen dat de beleidsregels voor tegemoetkoming bij faunaschade zodanig worden aangepast dat de kosten voor de Provincie afnemen en preventieve maatregelen worden gestimuleerd.

De dreigende verder oplopende kosten voor faunaschade hangen samen met twee ontwikkelingen:

1. Oplopende kosten van uitkeringen Tegemoetkomingen Faunaschade;
2. Stagnatie in het herzien en onderbouwen van faunabeheerplannen.

Met name dit laatste is een urgent probleem dat substantiële extra kosten boven op de toch al stijgende reguliere lasten voor faunaschade met zich meebrengt. Onderzoek voorspelt dat de jaarlijkse kosten in Limburg kunnen oplopen tot € 8 mln. extra per jaar voor alleen al de diersoorten houtduif, zwarte kraai en kauw als de vrijstellingen voor deze soorten wegvallen. Dit maakt slechts een deel uit van het totale financiële risico. Ook voor andere diersoorten kunnen faunabeheerplannen van onvoldoende kwaliteit ertoe leiden dat vergunningverlening stagneert of uitblijft, waardoor ook daar het noodzakelijke beheer en de beheersing van schade in gevaar komen. Daarom is tijdelijk extra externe capaciteit nodig. Aanvullend op het tekort van € 1.200.000 wordt daarom in 2026 € 69.000 extra budget gevraagd en in de periode 2027-2029 jaarlijks nog eens € 90.000.

Financieel samengevat:

x € 1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	Totaal
Terugdringen tekort Faunaschade	1.200				1.200
Capaciteitsvraag	69	90	90	90	339
Totale budgetvraag	**1.269**	**90**	**90**	**90**	**1.539**
Dekkingsplan					
Voorstel Begrotingsresultaat	1.269	90	90	90	1.539
Totaal dekkingsplan	**1.269**	**90**	**90**	**90**	**1.539**

2b. € 500.000 incidenteel voor procesmiddelen Scholingsinstrument Talentcharter 2035

Structureel investeren in het opleidingsniveau van inwoners is een belangrijke randvoorwaarde voor een vitale beroepsbevolking en een toekomstbestendige Limburgse economie. Om deze reden is in het Actieprogramma Talent Charter 2035 de doelstelling opgenomen om een Limburgs scholingsinstrument te ontwikkelen. Hiervoor wordt in 2026 een collectief van arbeidsmarktpartners gevormd, met als doel te komen tot een structurele aanpak. Om tot deze structurele aanpak te komen, dient eerst nog een pilotfase doorlopen te worden.

Voor de inrichting en uitvoering van deze pilotfase zijn extra procesmiddelen nodig ad € 500.000 en deze toe te voegen aan het Actieprogramma Talent Charter 2035. Omdat er binnen de bestaande programmareserve geen ruimte meer is, wordt voorgesteld deze te dekken uit begrotingsresultaat 2026.
Deze middelen zijn bedoeld voor de inrichting en uitvoering van de pilotfase en vormen de basis voor een toekomstige afweging welke aan de nieuwe Staten wordt voorgelegd. Aanvullend wordt de uitvoering van motie 3191 (Scholingsfonds Arbeidsmigranten) integraal meegenomen in de verkenning en ontwikkeling van het Limburgs scholingsinstrument. Hiermee worden beide trajecten met elkaar verbonden en ontstaat een samenhangende aanpak die aansluit bij de behoeften van de gehele Limburgse beroepsbevolking. Dit voorstel draagt bij aan de uitvoering van Begrotingsprogramma 3 Werken aan een toekomstbestendige economie (in het bijzonder product 3.3.1 Een gezonde arbeidsmarkt), en de uitvoering van het Actieprogramma Talent Charter 2035.

2c. € 150.000 incidenteel in 2026 en € 60.000 per jaar structureel vanaf 2027 voor verwervingskosten grondaankopen
Op 17 juli 2025 hebben uw Staten ingestemd met het Statenvoorstel inzake Anticiperende aankopen (G-25-010). Met dit besluit is het revolverend krediet voor anticiperende aankopen opgehoogd. Inmiddels heeft dit geleid tot een toename van het aantal grondaankopen. Hierdoor zijn echter ook de met de grondaankopen samenhangende verwervingskosten toegenomen, met als gevolg dat het huidige structurele budget ontoereikend is. Hierbij kan gedacht worden aan kosten voor het opstellen van taxaties, fiscale adviezen, kadaster en notariskosten. Wij stellen daarom voor om het budget voor deze Algemene verwervingskosten voor 2026 eenmalig te verhogen met € 150.000 in 2026 en daarna structureel met € 60.000 per jaar vanaf 2027.
Grond aan- en verkopen worden verantwoord in de paragraaf grondbeleid van de programmabegroting en financieel verantwoord onder Programma 5 Leefbare steden en dorpen, product 513 Kwaliteit met minder ruimte.

2d. vanaf 2027 € 35.000 structurele dekking voor uitvoering van de Gewijzigde Motie 3270 Goossen c.s. inzake Limburg eert haar mijnverleden herdenking erkenning én lessen voor de toekomst.
T.b.v. uitvoering van deze motie is vanaf 2026 structureel € 35.000 per jaar nodig. Vanaf 2027 wordt voorgesteld dit te dekken uit het meerjarige begrotingsresultaat en vormt dit een expliciet beslispunt.

In 2026 wordt het benodigde budget gedekt uit de bestemmingsreserve decentralisatie-uitkering Na-ijl effecten mijnbouw. Dit is impliciet opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.

Financieel samengevat:

x € 1.000

Omschrijving	2026	2027	2028	2029	Totaal
Uitvoering motie	35	35	35	35	140
Totale budgetvraag	**35**	**35**	**35**	**35**	**140**
Dekkingsplan					
Dekking uit reserve du na-ijleffecten mijnbouw	35				35
Voorstel Begrotingsresultaat	0	35	35	35	105
Totaal dekkingsplan	**35**	**35**	**35**	**35**	**140**

3. De 14e Begrotingswijziging 2026, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026

De financiële consequenties zijn verwerkt in de 14e begrotingswijziging 2026 en dit beslispunt is noodzakelijk om de wijzigingen te formaliseren.
In de programma's van de Najaarsrapportage 2026 zijn de begrotingsmutaties zowel inhoudelijk als vanuit financieel perspectief toegelicht. De effecten zijn verwerkt in de 14e begrotingswijziging 2026, welke als financieel voorstel is opgenomen in de Najaarsrapportage.
De meerjarige consequenties zijn verwerkt in de Programmabegroting 2027.

4. De investeringsbesluiten, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026

In lijn met de uitvoering van de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen zijn er twee investeringen opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.
Dit betreft:

- Weginfrastructuur Stationsomgeving Simpelveld € 550.000, deels gedekt uit een bijdrage van een bestaand krediet ZLSM spoor.
- Aanschaf Ipads, laptops en overige hardware € 1.277.000

In de meerjarenraming is rekening gehouden met de kapitaallasten.

Risico's en kanttekeningen

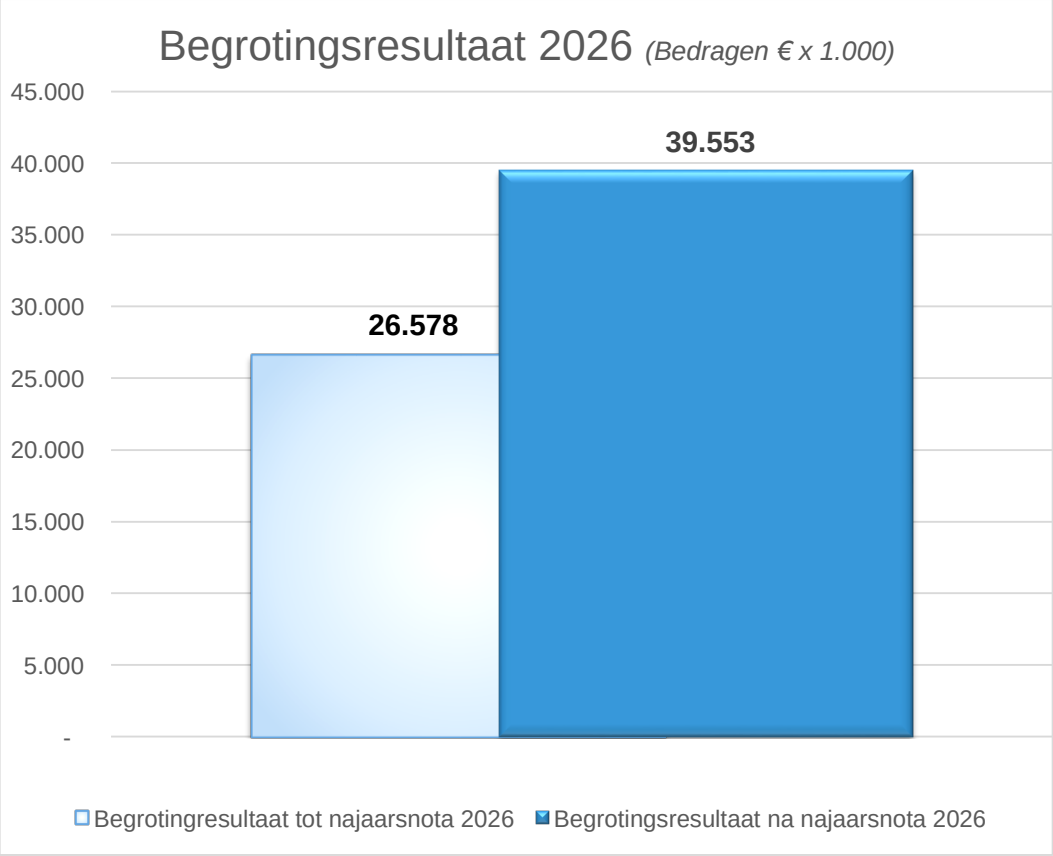
Wij merken op dat het Statenvoorstel Aanvraag extra middelen Maasprojecten Lob van Gennep en Oeffelt (BW12-2026, PS 25-9-2026) op moment van publicatie nog niet is vastgesteld. Dat geldt ook voor het aanvullende krediet voor de N280 Leudal (BW15-2026, PS 25-9-2026). Maar de resultaateffecten zijn wel verwerkt in de voorstellen Najaarsrapportage 2026 en Programmabegroting 2027. Indien een voorstel niet wordt aangenomen, wordt de Najaarsrapportage 2026 en /of Programmabegroting 2027 hierop aangepast.

In de meerjarenraming van de Najaarsrapportage 2026 en in de Programmabegroting 2027 zijn de meerjarige effecten van de herijking provinciefonds verwerkt. Dit onder voorbehoud van de septembercirculaire 2026 welke, zoals gebruikelijk, pas door het rijk wordt gepubliceerd nadat de provinciale Najaarsrapportage en Programmabegroting aan uw Staten zijn aangeboden.

Financiën

Financiële positie is gezond
De financiële positie van de provincie Limburg is gezond: de begroting en meerjarenraming zijn structureel sluitend, een sterke vermogenspositie, voldoende weerstandsvermogen om de risico's op te vangen en een aanzienlijke onbenutte belastingcapaciteit. In het financiële kader van de Programmabegroting 2027 staat een uitgebreide toelichting over de financiële positie.

Na verwerking van de voorstellen uit deze Najaarsrapportage bedraagt het begrotingsresultaat 2026 € 39,55 mln.

Mede gelet op prioriteiten en voorstellen in aantocht is dit resultaat op dit moment niet vrij besteedbaar. Onderstaande tabel geeft inzicht in de voorstellen en de meerjarige doorwerking in de meerjarenraming.

Voorstellen ten laste van begrotingsresultaat		i/s	Voorstel bedrag 2026	Totaal voorstel 2026 incl. Meerjarenraming 2027-2029
2a	Faunaschade	Incidenteel	€ 1.269.000	€ 1.539.000
2b	Proceskosten Talentcharter	Incidenteel	€ 500.000	€ 500.000
2c	Verwervingskosten grondaankopen	Structureel	€ 150.000	€ 330.000
2d	Motie 3270 Limburg eert mijnverleden	Structureel	€ 0	€ 140.000
Totaal			**€ 1.919.000**	**€ 2.509.000**

Communicatie

Alle planning- en control-documenten (begroting, voor- en najaarsrapportage, jaarstukken) zijn openbaar en terug te vinden op de provinciale website.

Vervolg

Via de reguliere P&C cyclus of afzonderlijke Statenvoorstellen.

Bijlage(n)

N.v.t.

ONTWERPBESLUIT
PROVINCIALE STATEN
VAN LIMBURG

No: G-26-023

Onderwerp: Najaarsrapportage 2026

Provinciale Staten van Limburg;
gezien het voorstel van Gedeputeerde Staten van Limburg van
besluiten:

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 6 november 2026:

1. de Najaarsrapportage 2026 conform de volledige website https://limburg.begrotingsapp.nl/
2. de in de Najaarsrapportage 2026 opgenomen budgetvoorstellen ten laste van het meerjarige begrotingsresultaat:
    a. € 1.539.000 incidenteel voor faunaschade in de periode 2026-2029;
    b. € 500.000 incidenteel voor proceskosten Talentcharter 2035 in 2026;
    c. € 150.000 incidenteel in 2026 en € 60.000 per jaar structureel vanaf 2027 voor verwervingskosten grondaankopen;
    d. € 35.000 per jaar structureel vanaf 2027 voor de uitvoering van de Gewijzigde Motie 3270 Goossen c.s. inzake Limburg eert haar mijnverleden.
3. de 14e Begrotingswijziging 2026, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.
4. het investeringsbesluit, zoals opgenomen in de Najaarsrapportage 2026.

Aldus vastgesteld door Provinciale Staten van Limburg in hun vergadering van 6 november 2026

De heer mr. A.O.J. Pregled, griffier

De heer E.G.M. Roemer, voorzitter